

Støtter Stangehjelpa

Øystein Helmikstøl

journalist i Psykologtidsskriftet

Eks-statsråd og nå helsebyråd Inga Marte Thorkildsen (SV) vil at Oslo kommune skal herme etter Stangehjelpa. Hun får faglig støtte fra Psykologforeningen.

– STANGEHJELPA ER et bevis på at det er mulig å gi effektive tjenester av høy kvalitet til folk med psykiske helseproblemer, gjennom en humanistisk tilnærming.

Det skriver Inga Marte Thorkildsen (SV) til Psykologtidsskriftet. Thorkildsen er byråd for eldre, helse og sosiale tjenester i Oslo.

– Jeg har veldig lyst til at Oslo kommune skal prøve ut lignende lavterskelordninger, opplyser Thorkildsen.

Står ved svaret

Inga Marte Thorkildsen besøkte Stangehjelpa i juni, og sa i etterkant av besøket at det hadde vært inspirerende, oppløftende og hyggelig.

Det var før Psykologtidsskriftet omtalte tilsynssaken fra Fylkesmannen i Hedmark, som i april konkluderte med at Stangehjelpa har brutt helselovgivningen. Psykologtidsskriftet har vist til tilsynssaken overfor Oslo-byråden, men den har Thorkildsen ikke kommentert i svarene.

– *Hva mener du om Stangehjelpa i dag?*

– Jeg står ved det jeg sa. Jeg synes Stangehjelpa er inspirerende i måten de har valgt å legge om tjenesten på og gjort tilgangen lavterskel. Stangehjelpa tar imot alle, uavhengig av hva personen ønsker hjelp med. Der tar terapeutene utgangspunkt i spørsmålet «Hva er viktig for deg?», og de jobber med det personene som tar kontakt, selv ønsker hjelp til. De har skjønnet at folk har behov for å bli lyttet til og bli forstått som hele mennesker, svarer Thorkildsen.

Hun viser til Stangehjelpas tilbakemeldingsverktøy for å måle resultater.

– De viser at den hjelpen folk får, har like god effekt som de behandlingene som er forsket på i andre kliniske studier, fremholder Thorkildsen.

– Verdt å prøve ut

Oslo-byråden får sterk faglig støtte fra Psykologforeningen for sitt syn på Stangehjelpa.

– Det er mange ulike kommuner i Norge, og det at noe fungerer på ett sted, er ikke en garanti for at det også fungerer på et annet. Men Stangehjelpa gir et svar på hvordan man kan jobbe for å sikre helhetlige og koordinerte lavterskeltjenester, og denne måten å organisere seg på er helt klart verdt å prøve ut i flere kommuner.

Det svarer Psykologforeningens fagsjef Andreas Høstmælingen på spørsmål om hva han mener om Stangehjelpa, og om han er enig med helseminister Bent Høie (H), som har sagt at Stangehjelpa representerer noe nytt som bør ut i hele landet.

BRØT LOVEN Psykologtidsskriftet omtalte tilsynsvedtak om Stangehjelpa i septemberutgaven.

– Slik jeg kjenner Stangehjelpa, er dette et tilbud som er lett tilgjengelig, der fagfolk fra de enkelte kommunale tjenestene jobber koordinert for å sikre helhetlig hjelp, og der brukerne er meget godt fornøyd med tilbudet, skriver Høstmælingen.

Diagnostisering

I tilsynsvedtaket fra Fylkesmannen i Hedmark heter det blant annet at Stangehjelpa ikke sikrer forsvarlig helsehjelp i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven når det ikke systematisk brukes kartleggingsverktøy og settes diagnoser. Psykologforeningens fagsjef kommenterer tilsynsvedtaket slik:

– Selv om tilsynet påpeker mangler med tanke på diagnosesetting og kartlegging, betyr ikke det nødvendigvis at denne måten å organisere lavterskeltjenester på er feil eller uforsvarlig. Det bør gå an å beholde den grunnleggende strukturen og samtidig ivareta tilsynets påpeking, svarer Høstmælingen.

Rundskriv

Han mener det også er viktig å understreke hva som ifølge fagsjefen er følgene av tilsynet og et såkalt rundskriv om krav til dokumentasjon og diagnostisering som Helsedepartementet sendte ut i juni, blant annet til alle landets kommuner.

– Det er ikke en forutsetning for å yte hjelp at pasienten først får en diagnose. Med andre ord vil det fortsatt være fullt mulig å tilby forebyggende hjelp til kommunale brukere som ikke har et diagnostiserbart helseproblem. Men man må som helsetjeneste gjøre vurderingen om pasienten har en diagnose eller ikke, og man kan ikke på generelt grunnlag avvise å gjøre diagnostisk klassifikasjon.

Det er dette avsnittet Høstmælingen viser til i rundskriv I-4/2017¹:

«Lavterskeltilbud kjennetegnes naturlig nok av at det skal være lav terskel for innbyggerne til å oppsøke og benytte seg av tilbudene. Som følge av dette vil ikke alle mottakere av tjenestetilbudet nødvendigvis ha et diagnostiserbart helseproblem. Helsepersonell ved lavterskeltilbudene kan likevel bidra til at den enkelte som oppsøker tilbudet får nødvendig hjelp til å mestre sine problemer eller sin livssituasjon uten at dette for pasienten eller brukeren fremstår som «helsehjelp» i snever forstand.»

Journalføring

Advokat og partner i Brex Advokatfirma i Oslo Jan Willy Hagen sa i septemberutgaven at journalplikt skal ivareta både pasientens og helsepersonellets interesser og rettssikkerhet og tilsynsmyndighetenes krav til informasjon for å kunne føre forsvarlig kontroll med helsepersonell. Han sammenlignet journal med en ferdsskriver. Psykologtidsskriftet har spurt psykologspesialist Birgit Valla, leder i Stangehjelpe, om hun er enig med advokaten i hans uttalelser om journal og i sammenligningen med ferdsskriver.

– Vi er enige i at det er viktig å dokumentere og føre journal på en god måte. Utover det ønsker vi ikke å kommentere denne saken, svarer Birgit Valla på e-post.

¹. Om helse- og omsorgstjenestelovgivningens anvendelse ved lavterskeltilbud – særlig om krav til dokumentasjon og diagnostisering

GIR FAGLIG STØTTE Stangehjelpas måte å organisere seg på er verdt å prøve ut i flere kommuner, mener fagsjef Andreas Høstmælingen i Psykologforeningen. Foto: Fartein Rudjord

Dette er saken

- Fylkesmannen i Hedmark konkluderte med brudd på helselovgivningen i en tilsynssak som ble åpnet 27. april i fjor mot Stange kommune/Stangehjelpa.
- Fylkesmannen vurderer at Stangehjelpa ikke sikrer forsvarlig helsehjelp når det ikke systematisk brukes kartleggingsverktøy og settes diagnoser.
- Fylkesmannen finner at dokumentasjonen ikke er i tråd med helsepersonelloven.
- Fylkesmannen gjennomfører tilsyn med tjenestene til voksne personer med samtidig rusproblem og psykiske lidelser i Stange kommune i november.

Kilde: Fylkesmannen i Hedmark, og Fylkesmannens tilsynsvedtak om Stange kommune/
Stangehjelpa den 26. april 2017

Journalføring

- Formålet med journalføringsplikten er å sikre at opplysninger som er nødvendige og relevante for en forsvarlig behandling av pasienten, blir nedtegnet og kan gjenfinnes. Journalføringsplikten har også til formål å gi tilsynsmyndigheter og andre relevante instanser innsyn i helsehjelpen som er gitt.
- Journalføringsplikten er med på å sikre andre plikter og rettigheter, ved at journalen er en viktig informasjonskilde for pasienter (ev. pårørende) til å forstå, vurdere, evaluere og fatte beslutninger om egen helse.
- En felles norm for journalføring av helsehjelp er viktig fordi det gjør at man med rimelig grad av trygghet kan stole på at det som står i journalen, gir en riktig og relevant beskrivelse av helsehjelpen som gis av det enkelte helsepersonell.
- Dokumentasjon av pasientens helsetilstand og helsehjelp er sentralt for å vurdere pasienters rettigheter og plikter for tjenesteutøvere.
- Journalen skal være helsepersonells arbeidsredskap for å sikre forsvarlig helsehjelp for egen del, i samarbeid med andre og mellom virksomheter som yter helsehjelp.

Kilde: Norsk psykologforening